

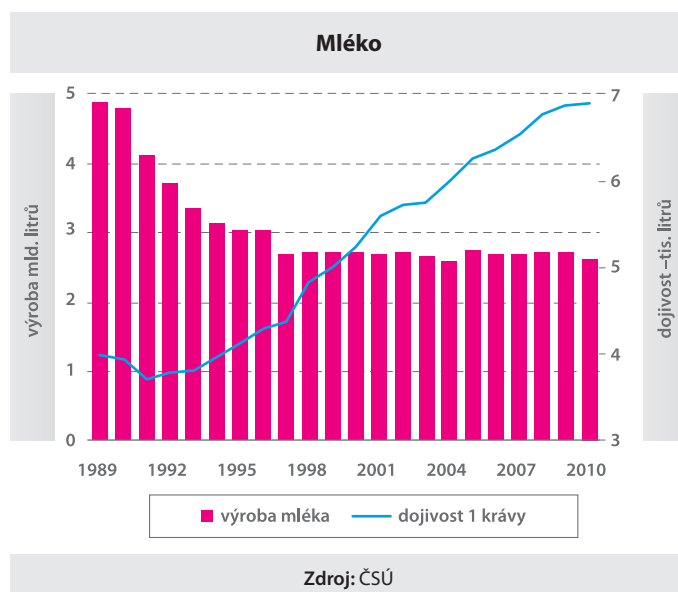
Šetření živočišné produkce

Na začátku února 2011 zveřejnil Český statistický úřad formou tzv. datových sad výsledky chovu skotu, prasat a drůbeže za rok 2010 a údaje o porážkách hospodářských zvířat za prosinec a rok 2010. Jde o periodické datové výstupy oddělení statistiky zemědělství a lesnictví podávající základní informace o stavech, užitkovosti, produkci, reprodukci, prodeji a jejich meziročních změnách do úrovně krajů (NUTS 3).

Výstupy z těchto šetření mají široké užití. Na domácí půdě slouží například jako podklady pro každoroční „Vládní zprávu o stavu zemědělství“ a „Situační a výhledové zprávy ministerstva zemědělství“, žádaná jsou i na poli mezinárodním. Aktuálně mají statistická zjišťování o chovech a porážkách hospodářských zvířat oporu v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1165/2008 o statistice chovu hospodářských zvířat a produkce masa, ale také v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 138/2004 o souhrnném zemědělském účtu ve společenství (více viz spodní rámeček).

Způsob publikování výsledků

Zveřejnění první roční datové sady charakterizující živočišnou výrobu předchozího roku, kterou je sada o porážkách hospodářských zvířat (35. kalendářní den po ukončení referenčního období), předchází ještě tzv. rychlá informace „Zemědělství“ (29. kal. den po ukončení ref. obd.). Ta přináší aktuálně dostupné výsledky zpracování, a to nejen informace o produkci masa ze šetření ČSÚ. Podává uživatelům komplexnější přehled rozšířením informace o indexy cen zeměděl-

Co říká legislativa EU

Evropská komise požaduje pravidelné a podrobné údaje o vývoji v oblasti chovu hospodářských zvířat z důvodu řízení a správy společné zemědělské politiky a unijního trhu, zvláště té části, která se vztahuje k trhu s masem. Podle nařízení 1165/2008 podáváme z ročních zjišťování o chovech k 15. 2., respektive k 15. 5. (definitivní údaje) statistiky týkající se stavů zvířat, a to v rozsahu stanovených kategorií a v členění podle oblastí (NUTS 2). 15. 2. je také termín pro reportování prognóz produkce masa určených kategorií pro další období (4 pololetí, 6 čtvrtletí), které na základě výsledků výše zmíněných výstupů Českého statistického úřadu vypracovává ministerstvo zemědělství. Nařízení 1165/2008 nám stanovuje zpracovávat i statistiku porážek. Ta zahrnuje údaje o počtu a hmotnosti jatečně upravených těl skotu, prasat, ovcí, koz a drůbeže poražených na jatkách a odhady porážek uskutečněných mimo jatka, aby byla zaznamenána veškerá produkce masa. Členění kategorií poražených zvířat je rovněž definováno a odpovídá mu i statistický výkaz. Referenčním obdobím je kalendářní měsíc. Termín předání údajů do Eurostatu je do 60 dnů po skončení referenčního období. Uvedené statistiky podléhají - podle nařízení 1165/2008 - hodnocení kvality. Zpráva o kvalitě předávaných údajů se bude vypracovávat každé 3 roky, poprvé v červnu 2011.

ských výrobců a zahraniční obchod se zvířaty a základními živočišnými produkty (také ČSÚ), ale i o údaje ze zjišťování ministerstva zemědělství o nákupu drůbeže a mléka. Harmonogram zpracování neumožňuje využívat pro RI také údaje z publikací o chovech, ty jsou k dispozici až 38. kal. den. Avšak zatímco RI informuje uživatele pouze o skutečnostech před-

chozího roku (roků), v publikacích o chovech získává veřejnost informace, na základě kterých odborníci odhadují i budoucí vývoj v živočišné výrobě.

Základní interpretace výsledků

Údaje charakterizující živočišnou produkci zveřejněné v únoru 2011

	Výroba jatečných zvířat			
	celkem	v tom		
		skot	prasata	drůbež
tis. t ž. hm.				
1989	1 487	525	763	199
1990	1 465	515	740	210
1991	1 325	436	681	208
1992	1 300	403	704	193
1993	1 297	390	751	156
1994	1 123	313	682	128
1995	1 229	323	726	180
1996	1 209	310	727	172
1997	1 180	294	680	206
1998	1 157	247	670	241
1999	1 147	237	639	271
2000	1 084	208	584	292
2001	1 105	209	584	312
2002	1 104	202	585	317
2003	1 082	198	580	304
2004	1 042	185	547	310
2005	976	167	487	322
2006	929	171	449	309
2007	935	170	464	301
2008	943	183	432	329
2009	858	181	370	306
2010	788	171	366	251

Aktuální datové sady jsou k dispozici na internetových stránkách ČSÚ:

Výsledky chovu skotu k 31. 12. 2010: www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/p/2122-10

Výsledky chovu prasat k 31. 12. 2010: www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/p/2123-10

Výsledky chovu drůbeže za rok 2010: www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/p/2117-10

Statistické výkazy, způsob zjišťování a metodika dopočtů

Zdrojem dat jsou výsledky zpracování statistických výkazů o porážkách hospodářských zvířat (Zem 1-12), o chovu skotu (Zem 1-02), prasat (Zem 2-02) a drůbeže (Zem 3-01). Zatímco šetření o porážkách hospodářských zvířat je vyčerpávající zjišťování a vykazující povinnost mají všechny ekonomické subjekty porážející hospodářská zvířata, šetření o chovech jsou výběrová.

Základní soubory (ZS) pro šetření o chovech vycházejí z registru farem ČSÚ, který je tvořen aktivně hospodařícími zemědělci. ZS slouží k vygenerování výběrového souboru (VS) a na ZS je posléze prováděn dopočet. VS je stanoven jako stratifikovaný náhodný výběr ze ZS na základě příslušnosti k definované dopočtové skupině (stratu). Každé dopočtové skupině bylo přiřazeno určité procento výběru z celkového počtu jednotek v dané skupině v rámci ZS. Jednotky s nižším procentem výběru než 100 % byly ze základního souboru generovány náhodným výběrem bez opakování.

Pro zařazení každé jednotky do dopočtové skupiny jsou určující následující tři kritéria v uvedeném pořadí: početní velikost chovaného stáda skotu, respektive prasat či hejna drůbeže, zjištěná při Agrocenzu nebo poslední aktualizaci, příslušnost jednotky k výrobní podoblasti a územní příslušnost ke kraji hospodaření (sídla) jednotky. Procento výběru je atributem přiřazeným k velikostní kategorii.

potvrzují dlouhodobé trendy vývoje v chovu skotu, prasat i drůbeže.

Podle dlouhodobých časových řad klesly stavy skotu celkem v roce 2010 proti roku 1989 o 62,4 %, stavy krav o 56,1 %. Vzhledem k rostoucí užitkovosti dojníc (průměrná roční dojivost krávy vzrostla za stejné období o 73,4 %), ale současně i při zvýšení podílu krav bez tržní produkce mléka, se výroba mléka snížila za posledních 21 let „jen“ o 46,6 %.

Z meziročního srovnání stavů skotu podle jednotlivých věkových kategorií lze zejména upozornit na 28,6% snížení počtu jatečných jalovic ve věku 1–2 roky, které by mohlo být pozitivní reakcí na meziroční nárůst cen zemědělských výrobců mléka o 18,6 %.

Počty prasat celkem klesly v dlouhodobém srovnání na 1 846 tis. ks z 4 790 tis. ks v roce 1989, tj. o 61,5 %.

Meziroční srovnání počtu prasat podle kategorií potvrzuje významný trend snižování základního stáda prasnic (prasnice a prasničky celkem poklesl o 9,4 %), váhová kategorie prasat 20–50 kg naproti tomu poklesla pouze o 1,7 %, což vypovídá o pokračujících dovozech živých selat na výkrm ze zahraničí.

Počty drůbeže klesly v porovnání s rokem 1989 o 24,7 %, počty slepic celkem o 59,7 % (u počtu slepic rok 2009/1989).

Meziročně počet drůbeže celkem zaznamenal nárůst o 0,5 %, pro stavy drůbeže je však charakteristické jejich značné krátkodobé kolísání. Srovnání počtu slepic a jejich užitkovosti proti předchozímu roku není možné vzhledem k metodickým změnám zavedeným v roce 2010 na základě požadavků odborníků z řad analytiků živočišné produkce.

Renata Vodičková
oddělení statistiky zemědělství
a lesnictví